ja teistel jooksuvõistlustel. Ilmasõja puhkemisel võeti L. väeteenistusse ja sai Lodsi all käest raskesti haavata. Tallinna parandusele tulnud, jätkab ta jooksuharjutusi, ja kui arstide komisjon ta väeteenistusest vabastab, on tast vahepeal kujunenud suurjooksja. Eriti sobivad ta haruldase vastupidavusega ülipikad jooksumaad. Juba 1916. a. püstitab L. Venemaa rekordi maratonijooksus (42,194 km) ajaga 2 t. 54 m. 59 s. 1918. a. jookseb ta selle maa 2. 48. 19 ja 1920. a. kevadel 2. 39. 31,3. Antverpeni olümpiamängud 1920. a. toovad L.-ile ilmakuulsuse. Ta tuleb soomlase H. Kolehmaise järel teiseks, jäädes selle ilmarekordilisest ajast 2. 32. 35,8 ainult 6 sek. maha. Göteborgi näituse võistlusmängudel 1923. a. võidab L. maratonijooksu suures kuumuses ja Pariisi olümpia mängudel 1924. a., kus ta terviserikke all kannatab, tuleb ta kümnendaks. Praegu (1927) teotseb L. spordipedagoogilisel alal. *H. T.*

LOUHIVUORI, Oskari Vilho, politiline tegelane ja omaaegne Eestile abiandmise organiseerija Soomes, sünd. 18. IX 1884 ukj. Suovul Kuopio lähedal Soomes saeveski juhataja pojana; õppis Helsingi ülikoolis alates a. 1903 rahvatulundust, õiendas *cand. phil.* eksami 1908, *lic. phil.* 1915, promoveerus filos. doktoriks a. 1919. Reisinud teaduslikul otstarbel mitmeis Euroopa mais, oli L. õpetajaks mitmel pool Helsingis, m. s. ka sotsiaalse karskuseõpetuse alal ülikoolis a. 1911—17. A. 1911 valiti ta elukinnitusselts »Salama« statistikuks ja a. 1916 nimetatud seltsi juhatajaks, mis kohal L. seniajani (1927) suure eduga on toiminud, arendades »Salama« üheks suuremaks ettevõtteks omal alal. A. 1917 oli L. valitud maapäevale (hiljemini riigipäevale) ja määrati nov. 1917 Svinhufvudi valitsuse liikmeks, kuid oli sunnitud ühes mitme teise valitsuse liikmega jaan. 1918 kuni sakslaste tulekuni apr. s. a. põranda alla kaduma venelaste ja punakaardi eest. Kui hilissügisel 1918 asuti eestlastele appitulekukavatsuse teostamisele, valiti L. nn. Eesti Abiandmise Peatoimkonna (Viron Avustamisen Päätoimikunta) juhatajaks, mis kohal ta väga energiliselt teotses, juhatades Soome abiretkkonna loomist ja tegevust Eestis ja pidades selles asjas läbirääkimisi Eesti Ajut. Valitsusega ja vägede ülemjuhatusega. E. V. aastapäeval 24. II 1919 andis L. Soome valitsuse esindajana edasi tervituse Eesti valitsusele ja sõjaväele. A.-st 1919 on L. nn. Eesti Abiandm. Peatoim. Fondi esimees; fondi ülesandeks on tulunduslikult toetada Eesti vabadussõjast osavõtnuid ja nende perekondi. Ka oli L. a. 1919 Taani abiretkkonna korraldamisel Eestisse vahemeheks. Ta on oma tegevuse eest saanud mitme auavaldise osaliseks Eesti ja Soome poolt. — L., kes on väga tuntud oma tegevuse kaudu elukinnitusetöö alal (m. s. on ta a.-st 1924 Deutsch. Verein für Versicherungswissenschaft'i juhatuse liige), on avaldanud rea uurimusi ja kirjutisi rahvatulunduse ja eriti elukinnituse-küsimuse alalt, milledest mainitagu »Vaivaishoitorasitus Suomen suurimmissa kaupungeissa ennen nykyistä kunnallishallitusta« (1915).

Isikl. j. m. saadud teated. *T.*

LUBERG, Kristjan, savitööstur, sünd. 27. IV 1867 Pärnumaal Tori v. Kolmetarga taluomaniku pojana, sai alghariduse Tori ja Taali v. algkoolis, õppis müüri- ja potsepatööd ja asutas a. 1893 Torisse potsepa-töökoja; õiendas a. 1900 Pärnus potsepameistri kutseeksami ja, lahkunud Torist, asutas Viljandi v. ostetud Tobra-Peetri talus potsepaja savitööstuse-töökoja, mida 1913. a. suurendas ja masinatega täiendas. 1920. a. müüs L. selle ettevõtte ja asus Tallinna, kus ellu kutsus savitööstuse o/ü »Savi«. L.-i algatusel ja juhatusel ehitas nimetatud o/ü Kadaka külla Tallinna läh. uue, moodsate masinatega, ringahjudega ja raudteega varustatud savitööstuse-vabriku, mis praegugi (1927) moodsaim ja suurim Eestis (ca 70 töölisega). L. on m. s. ka osa võtnud seltskondlikust ja omavalitsuse tööst. *J. M.*

LUCE, Johann Wilhelm Ludwig v. (nimetab end eestikeelseis raamatuis **Johann Willem Luddi Ludse),** kultuuritegelane ja kirjanik, sünd. 25. VIII 1750 Saksamaal Hasselfeldis postmeistri pojana, õppis vanemate soovil Göttingeni ja Helmstädti ülikoolis usuteadust, lõpetas õppimise a. 1777, tuli siis a. 1781 kapten Stackelbergi kutsel Saaremaale koduõpetajaks ja sai a. 1788 Püha kirikuõpetajaks, kus püsis vaevalt 2 a., loobudes vaimuliku ametist usulise kahtlemise tagajärjel. A. 1785 omandas L. endale ostu teel mõisa ja hakkas põllupidajaks, õppis siis Göttingeni ülikoolis arstiteadust, omandades *dr. med.* astme, ja ostis, Saaremaale tagasi tulnud, veel teise suurema Pilkuse mõisa. Selle kõrval peab L. mitmeid auameteid: ta on kirikueestseisja, talupoegade maksustamiskomisjoni liige j. m. 1795. a. tõstetakse ta aadliseisusesse. A. 1801 asub L. Kuressaarde elama, teotsedes siin raehärrana, politseimeistrina, Suure Gildi vanemana, ja ka arstina, peale seda kui ta Peterburis omandanud arstimise õiguse Venemaal. Loobunud neist ameteist a. 1804, on L. 1804—20 Kuressaare koolide inspektoriks. Kuressaares elades asutab ta seal 2 seltsi: a. 1817 »Ehstnische litterarische Gesellschaft'i«, mille ülesandeks eesti keele uurimine ja arendamine, ja a. 1818 n. n. ökonoomilise seltsi. Neis seltsides, milledest esimene peale L.